

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-8 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 10-13/138-58
Karar Tarihi : 4.2.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Harun ULU, Harun GÜNDÜZ

C. ŞİKAYET EDEN : Mehmet AKSOY ve Kısmet UĞURLU
Temsilcisi: Av. Abdullah ÇABUK
Adnan Menderes Blv. 2182 Sk. No:2/A-1 Barbaros Mah.-Mersin

20 **D. HAKKINDA İLK İNCELEME**
YAPILAN : Petrol Ofisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. No:37 Maslak/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Mehmet AKSOY, Kısmet UĞURLU ile Petrol Ofisi A.Ş. arasındaki intifa sözleşmesinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu ve Petrol Ofisi A.Ş.'nin intifa hakkına dayanarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 8.1.2010 tarih ve 206 sayılı ile intikal eden şikayet başvurusunda öne sürülen iddiaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde incelenmesi sonucu düzenlenen 28.1.2010 tarih ve 2010-1-8/İİ-10-HU sayılı İlk İnceleme Raporu, 29.1.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/35 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-13 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet başvurusunda özetle,

- Şikayetçilerin maliki olduğu, Antalya İli Akseki İlçesi Taşlıca Köyü 188 ada 1 parsel üzerinde Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) lehine 2.5.2006 tarihinden itibaren 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- Anılan arazi üzerine bir akaryakıt istasyonu kurulduğu ve istasyonun işletilmesi için MNB Akaryakıt Ltd. Şti.'ne kiralandığı, ancak sonrasında bayilik ilişkisinin fesih ile sonuçlandığı,
- 40 - Geçiş döneminde intifa sözleşmesinin de 5 yıl olarak düzenlenmesi gerektiği halde bunun yapılmaması nedeniyle söz konusu intifa sözleşmesinin muafiyetten yararlanamadığı,
- POAŞ'ın hakim durumda olduğu ve bu hakim durumunu, intifa hakkına dayanarak kötüye kullandığı

ifade edilerek, 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddeleri ile konuya ilişkin diğer hükümleri çerçevesinde gerekli işlemlerin tesis edilmesi talep edilmektedir.

10-13/138-58

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, başvuru konusu iddialara ilişkin olarak, POAŞ hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasının uygun olacağı görüşü ifade edilmiştir.

50

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Rekabet Kurulunun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.

60 Başvuruda yer alan bilgilere göre, şikayetçi ile POAŞ arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği görülmektedir. Şöyle ki, şikayetçi ile POAŞ arasında 2006 yılında yapılan intifa sözleşmesinin süresi 2021 yılında sona ermektedir. Bununla birlikte, Rekabet Kurulunun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, 18.9.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır.

70 Şikayet başvurusuna konu olan dikey ilişki ise 18.9.2005 tarihinden sonra başlamıştır. Bu bağlamda, şikayetçi ile POAŞ arasındaki dikey ilişkiye esas teşkil eden intifa hakkının, bu dikey ilişkinin başladığı 2.5.2006 tarihinden itibaren 5 yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan şikâyet dilekçesinde, sözleşmenin düzenlenmesi sırasında POAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hâkim durumunu kötüye kullandığı, piyasanın POAŞ, Opet, BP, Total, Alpet, Moil gibi firmalar tarafından kapatıldığı, bu nedenle bayilerin 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa sözleşmesi imzalamak zorunda bırakıldıkları iddiaları da yer almaktadır.

80 Söz konusu iddiaların birçoğu yakın tarihlerde Kurum tarafından yürütülen incelemelerde ele alınmış olup, Kurulun 24.7.2008 tarih ve 08-47/653-250 sayılı kararında siyah ve beyaz ürünlerden oluşan (jet yakıtı hariç) akaryakıt ürünleri dağıtım pazarına ilişkin yapmış olduğu değerlendirmede, POAŞ'ın 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında hâkim durumda olduğuna yönelik bir tespiti bulunmadığı gibi Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş., POAŞ, Shell&Turcas, BP, Opet ve Total'in akaryakıt ürünlerinin fiyatlandırılması uygulamalarına ilişkin olarak Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiğine yönelik bir tespit de yapılmamıştır. Aynı şekilde Kurulun 5.8.2009 tarih 09-34/796-199 sayılı kararında ilgili ürün pazarında çok sayıda dağıtım şirketinin faaliyet göstermekte olduğu, pazar paylarının birbirine yakın olduğu ve hâkim durumda olan bir teşebbüs bulunmadığı belirtilmiştir.

90

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre,

1- Başvuru konusu akaryakıt istasyonuna ilişkin olarak yapılan ve esasını Petrol Ofisi A.Ş. lehine intifa hakkı veren sözleşmenin oluşturduğu dikey anlaşmanın 2.5.2006 tarihinden itibaren 5 yıl süreyle 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,

10-13/138-58

- 100 2- Söz konusu dikey anlaşmanın süresinin her iki tarafın açık iradesi olmaksızın hukuken veya fiilen 5 yılı aşacak şekilde cebren uzatılmaya çalışılması 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem tesis edileceği hususunun taraflara bildirilmesine,
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.